

Черно море е най-чувствителната граница на ЕС. Бургаското (на снимката) и другите големи пристанища не са само туристическа дестинация. Те са преди всичко търговия, икономика, екология, сигурност, култура...

Не можем да имаме план "А" или план "Б" за мястото ни в ЕС. Това е грешно. Първо трябва да имаме план. Нашето място е такова, каквото е. Планът трябва да е един, стига да имаме визия за него и да си го извоюваме.

Първо. Не развиваме двустранните си отношения със страните членки дипломатично и балансирано. Достатъчно е да погледнем как са формулирани приоритетите ни за 2012 г., за да разберем, че външно министерство тотално отсъства.

Вярно е, че прекалено сме се вторачили в Германия. В което, разбира се, няма лошо, защото това е най-голямата икономика в ЕС и с нея имаме традиционно добри отношения. Но го правим по начин, който поставя и тях в неудобно положение и с който създаваме неприятно впечатление у другите. Това, разбира се, не е добър стил.

Второ. Не сме сложили досега нито един проект на европейската маса. Това ни прави консуматори. Беше грешка да се издига проблемът "Шенген" в първостепенна външнополитическа цел. Шенген е задача, но не и цел. Цел може да бъде например един осмислен и премерен план за Черноморския район. Кой да го направи, ако не България? Не може да има Дунавска стратегия за която се планират милиарди, а да няма Черноморска. Не се ли вижда на географската карта, че Дунав се влива в... Черно море.

Да предизвикаме пакт за стабилност

Та това море е най-чувствителната граница на ЕС и ние не сме го осъзнали и мързелуваме покрай него. Черно море не е само туристическа дестинация. То е търговия, икономика, екология, сигурност, култура... Какво лошо има да предизвикаме Пакт за стабилност в Черноморския регион? Та отсреща е най-големият съсед на ЕС - Русия. Там е Украйна - ключова страна за ЕС. Кандидатката за НАТО Грузия. Турция, с

цялата проблематика на нейното неосъществено европейско членство. И Румъния, разбира се.

В този смисъл е дошло време за българско действие в изработването на европейска политика за партньорство със съседите около Черно море. Това означава и български принос за политиката на добросъседство на ЕС.

А защо не и за принос в изграждането на общата енергийна политика, която сега е само пожелание? Същото е и с общата външна политика и с политиката за сигурност. Ако това бяхме направили (да мислим), нямаше да имаме никакъв проблем с Шенген. Той щеше да се разреши от само себе си и сега щеше да ни изглежда прекалено дребен. Апропо твърдоглавата позиция на Холандия може би е резултат точно на това, че нямаме европейска политика. Според мен холандският проблем на България не е осмислен достатъчно.

През 2008 г. написах, че черноморският шанс, който географията, политиката и историята едновременно ни поднасят на тепсия, не бива да бъде пропилян. Този шанс може да е част от волята ни да избием тежкия си комплекс на нов член, който създава впечатление, че не разбира интереса си, защото трудно го артикулира пред съюзници и партньори. Или по-лошото - минава за черната овца, защото не е достатъчно твърд нито в решаването на собствените си проблеми, нито към двойните стандарти, които допуска да му се налагат.

Великобритания не е алтернатива

Трето. Големият проблем на ЕС не е “германо-френския мотор”. Все някой, в какъвто и да е съюз, трябва да “дърпа каруцата”. Така е във всеки съюз. Нека да изброим който и да е, от НАТО през ООН, та докъдето се сетим.

Не може да има “алтернативен център” на ЕС. Още по-малко това може да е Великобритания, която не само не иска и да чуе за еврото, но и не е дала никакъв признак, че се натиска да бъде център. Нека само припомним как правителството на Герхард Шрьодер се опита да направи от дуета Берлин-Париж триъгълника Берлин-Париж-Лондон. От това нищо не излезе, независимо че Шрьодер и Блеър си

бяха партийни другари. Освен това не трябва да се забравя, че политическа Европа е организирана в парламент и комисия! Нищо, че разпределението на властта там става винаги много трудно. Още по-малко България трябва да създава впечатление на инициатор за изместване на балансите в ЕС. Ние нямаме никакви реални възможности, нито сме в положение да променяме от периферията нещата в центъра. Това е опасно мислене. Един съюз става съюз само тогава, когато има три неща - общи пари, обща армия и основен закон. За мен проблемите на ЕС в момента са в липсата на последните две. Ако приемем предложението за "частичен разпад на еврозоната", това може да означава разпад изобщо. Между другото историята на Европа показва, че всякакви алтернативни центрове са водили континента в "кухнята на дявола". И не мисля, че има фронт срещу лидерството на Германия и Франция, а опит за еманципация в тези сковани от кризата времена. Не забелязваме ли, че гръцката дра(х)ма на ЕС не е между стари и нови членки? В момента се спасява стара страна членка, не нова.

Спасението ни е в икономиката

Не разбирам онези, които твърдят, че естественият ни исторически и политически дрейф е в посока извън Европа... Дрейф, впрочем, означава "ненасочено движение на плаващо тяло според посоката на вятъра или течението". Това е последното, което ни трябва. Стига вече с посоката според вятъра. Това е вятър работа. Трябва ни много целенасочена европейска политика. Трябва ни разбирането, че икономиката е наша съдба и в този смисъл целенасочено да търсим по света българските икономически и търговски възможности.

Следователно можем да искаме да имаме план "Б", но само след като имаме план "А". Такъв засега няма. Тя и азбуката трудно е написана.

СИМЕОН ВАСИЛЕВ

в. Труд